

บทที่ 3

บทบาทและความสำคัญของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมต่อระบบเศรษฐกิจไทย

ภาพรวมภาวะเศรษฐกิจไทย

ภาวะเศรษฐกิจของไทยในปี พ.ศ. 2546 ได้ขยายตัวอย่างต่อเนื่องมาจากปี พ.ศ. 2545 โดยเศรษฐกิจไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ซึ่งเพิ่มขึ้นสูงกว่าปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 5.4 มูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Products—GDP) อยู่ในระดับ 5,939.1 พันล้านบาท

ตาราง 2

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

รายการ	2543	2544	2545	2546
1. ผลิตภัณฑ์มวลรวมใน ประเทศ (GDP) (หน่วย: พันล้านบาท)	4,923.3	5,133.8	5,451.9	5,939.1
2. GDP ต่อหัว (บาท : คน : ปี)	80,210.2	82,391.3	86,813.7	94,151.8
3. GDP ต่อหัว (เหรียญดอลลาร์สหรัฐ : คน : ปี)	1,995.3	1,855.6	2,018.9	2,268.7
4. อัตราขยายตัวของ GDP ที่แท้จริง (ร้อยละ)	4.8	2.1	5.4	6.7
5. อัตราแลกเปลี่ยน (บาท : ดอลลาร์สหรัฐ)	40.2	44.4	43.0	41.5

ที่มา: จาก “ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ,” (หน้า 1), โดย สำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ปัจจัยที่สนับสนุนที่ทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวเพิ่มขึ้น เป็นผลมาจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ความชัดเจนของการฟื้นตัวของภาวะเศรษฐกิจ และมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการส่งออกของรัฐบาล

ตาราง 3

อัตราการขยายตัวของการใช้จ่ายผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศ

รายการ	2543	2544	2545	2546
1. การบริโภค				
- การใช้จ่ายภาคเอกชน	5.0	3.9	4.9	6.3
- การใช้จ่ายของภาครัฐ	2.2	2.8	2.5	1.1
2. การลงทุน	5.4	1.2	6.5	11.7
- ภาคเอกชน	16.8	4.9	13.2	17.9
- ภาครัฐ	-9.6	-5.2	-5.8	-2.3
3. การค้าระหว่างประเทศ				
- การส่งออก	17.5	-4.1	12.1	6.8
- การนำเข้า	27.5	-5.5	13.6	7.5
4. การใช้จ่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศ	4.0	3.1	5.4	6.7

ที่มา: จาก “อัตราการขยายตัวของการใช้จ่ายผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของประเทศ,” (หน้า 2), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ตาราง 4

อัตราขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ

รายการ	2543	2544	2545	2546
ภาคการผลิต	6.1	1.4	6.8	10.3
ภาคการค้า	3.7	-1.3	1.7	3.7
ภาคการบริการ				
- การก่อสร้าง	-9.5	0.3	5.7	3.4
- การเงิน	-7.9	1.9	9.0	12.4
- การขนส่ง	7.7	6.5	6.5	4.8
- อสังหาริมทรัพย์และบริการธุรกิจ	2.8	2.3	5.1	5.5
- บริการสุขภาพ	4.1	6.9	0.7	-1.3
- การศึกษา	3.4	1.3	2.6	2.2
- การบริการชุมชน สังคม และส่วนบุคคล	6.3	2.8	7.5	11.3

ที่มา: จาก “อัตราขยายตัวของมูลค่าที่แท้จริง ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญ,” (หน้า 2), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การขยายตัวของภาวะเศรษฐกิจของประเทศจากแรงสนับสนุนของอุปสงค์ในประเทศ ได้ส่งผลเชื่อมโยงไปยังด้านอุปทาน ทั้งในภาคการผลิต การค้า และบริการให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับการลงทุน การบริโภคและอุปโภค รวมทั้งแรงสนับสนุนจากอุปสงค์ภายนอก ทำให้การส่งออกของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

ตาราง 5

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ

รายการ	2543	2544	2545	2546
1. เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ				
1.1 การเปลี่ยนแปลงของ CPI (ร้อยละ)	1.5	1.6	0.7	1.8
1.2 ดุลการคลัง (ปีงบประมาณ) (พันล้านบาท)	-116.6	-107.9	-118.7	34.3
1.3 คุลบัญชีเดินสะพัด (พันล้านบาท)	371.5	276.1	302.3	329.9
1.4 เงินสำรองของทางการ (พันล้านเหรียญสหรัฐ)	32.7	33.0	38.9	42.1
1.5 หนี้ต่างประเทศ (พันล้านเหรียญสหรัฐ)	79.7	67.5	59.4	51.7
1.6 อัตราแลกเปลี่ยน (บาท : ดอลลาร์สหรัฐ)	40.2	44.4	43.0	41.5
2. ด้านการเงิน				
2.1 เงินฝากของธนาคารพาณิชย์ (พันล้านบาท)	4,816.0	5,009.1	5,132.0	5,358.1
2.2 สินเชื่อธนาคารพาณิชย์ (พันล้านบาท)	4,723.7	4,447.9	4,779.7	4,954.3
2.3 อัตราดอกเบี้ย MLR	7.50-8.25	7.00-7.50	6.50-7.00	5.50-5.75
3. การจ้างงาน				
3.1 ผู้มีงานทำ (ล้านคน)	31.29	32.17	33.3	33.49
3.2 อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.19	1.10	0.77	0.69

ที่มา: จาก “เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญ,” (หน้า 4), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

ภาพรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย

วิสาหกิจขนาดกลางและย่อมมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง อีกทั้งมีส่วนช่วยบรรเทาปัญหาความแออัดจากการเติบโตของสังคมเมือง กระจายความเจริญไปสู่ส่วนภูมิภาคและเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

เมื่อก้าวถึง SMEs ในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมาศัพท์นี้อาจจะไม่ใช่ที่คุ้นเคยของบุคคลทั่วไป ถึงแม้ว่า SMEs จะมีบทบาทในสังคมธุรกิจของไทยมาตั้งแต่อดีต แต่เริ่มมีความโดดเด่นและเป็นที่รู้จักของคนไทยหลังจากประเทศประสบกับภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการทุกขนาดไม่สามารถที่จะดำเนินการทางธุรกิจต่อไปได้เป็นจำนวนมาก

ในช่วงที่ผ่านมาภาครัฐได้ออกนโยบายและมาตรการเพื่อกอบกู้วิกฤติเศรษฐกิจหลากหลายมาตรการและมาตรการหนึ่งในนั้น ก็คือ การส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น SMEs จึงได้รับความสำคัญในฐานะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจที่มีบทบาทในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้แข็งแกร่งขึ้น

นิยามและความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

คำว่า “วิสาหกิจ” หรือ “Enterprise” มีความหมายครอบคลุมกลุ่มประเภทกิจการ 3 กลุ่ม ใหญ่ ๆ คือ การผลิต (manufacturing sector) การค้า (trading sector) และการบริการ (services sector) ส่วนคำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” หรือ SMEs ย่อมาจาก Small and Medium Enterprises

เมื่อก้าวถึง SMEs แล้ว บางครั้งยังมีความสับสนในความหมายอยู่ ดังนั้น กระทรวงอุตสาหกรรม โดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม จึงร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ เช่น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

หอการค้า บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน และบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม รวมทั้งกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางย่อม ได้มีระดมสมองและพิจารณาให้ความหมายของ SMEs ซึ่งเป็นคำย่อจากภาษาอังกฤษว่า Small and Medium Enterprises หมายถึง วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งประกอบไปด้วยกิจการการผลิต กิจการค้าและกิจการการบริการ โดยได้กำหนดคุณลักษณะของวิสาหกิจที่จะเป็น SMEs โดยแบ่งเป็นกลุ่มประเภทของกิจการ 4 ประเภท ได้แก่

1. กิจการผลิตสินค้า (manufacturing sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือทรัพย์สินถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงานตั้งแต่ 51-200 คน หรือทรัพย์สินถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง
2. กิจการบริการ (services sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมและจำนวนการจ้างงาน ตั้งแต่ 51-200 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง
3. กิจการการค้าส่ง (wholesale sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 25 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 50 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อม และจำนวนการจ้างงาน ตั้งแต่ 26-50 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินมากกว่า 50 ล้านบาท แต่ไม่เกิน 100 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง
4. กิจการการค้าปลีก (retail sector) จำนวนการจ้างงานไม่เกิน 15 คน หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดิน ไม่เกิน 30 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดย่อมและจำนวนการจ้างงานตั้งแต่ 16-30 ล้านบาท หรือสินทรัพย์ถาวรไม่รวมที่ดินไม่เกิน 60 ล้านบาท เป็นวิสาหกิจขนาดกลาง

ตาราง 6

สรุปการจัดประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเภท	ขนาดย่อม	ขนาดกลางและขนาดย่อม
การผลิต	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 200 ล้านบาท
การบริการ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 200 ล้านบาท
การค้าส่ง	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 100 ล้านบาท
การค้าปลีก	ไม่เกิน 30 ล้านบาท	ไม่เกิน 60 ล้านบาท

SMEs คือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยย่อมาจาก Small and Medium Enterprises เนื่องจากรัฐบาลได้เริ่มให้ความสนใจกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมมากขึ้น อีกทั้งกระทรวงอุตสาหกรรมมีนโยบายที่จะส่งเสริมและสนับสนุนขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างชัดเจน เพราะเห็นว่าเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ โดย SMEs ของไทยไม่ใช่กิจการในลักษณะแบบเดิม แต่จะต้องมีลักษณะการเปลี่ยนแปลงดังนี้ คือ

1. เป็นธุรกิจที่สามารถขายได้ทั้งในบาทโซนและดอลลาร์โซน
2. ต้องเป็น SMEs ที่ผลผลิตมีการออกแบบและมีคุณภาพตามที่ตลาดโลกต้องการและยอมรับได้
3. มีความสัมพันธ์ทางการบริหาร การออกแบบ และการผลิตที่เป็นสากล โดยผู้บริหารมาจากที่ใดก็ได้ของโลกที่มีทักษะเทคโนโลยีมาถ่ายทอดร่วมเป็นเจ้าของและร่วมในการเสี่ยง
4. จะต้องมีความเข้าใจตลาดของตนอย่างแท้จริง
5. จะต้องมีการปรับผลผลิตให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของตลาด
6. จะต้องลดต้นทุนการผลิตให้ถูกที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยจะต้องไม่มองหาแหล่งเงินทุนในประเทศเท่านั้น

บทบาทของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมในเศรษฐกิจและสังคมไทย

เนื่องจาก SMEs มีมากมายหลากหลายประเภท ดังนั้น SMEs จึงมีบทบาทอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่

1. เป็นวิสาหกิจที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เศรษฐกิจไทยในแง่การจ้างงาน เป็นจุดกำเนิดของผู้ที่จะสนใจลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหม่เนื่องจากกิจการ SMEs ใช้เงินทุนไม่สูงและมีความเสี่ยงน้อยกว่าการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดใหญ่
 2. เป็นแหล่งหรือโรงเรียนฝึกอาชีพของบรรดาแรงงานประเภทต่าง ๆ ซึ่งสามารถฝึกฝนเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริง
 3. ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในรูปรับช่วงการผลิตหรือเป็นแหล่งรับซื้อวัตถุดิบจากภาคการเกษตร เป็นต้น
 4. เป็นส่วนสำคัญของระบบเศรษฐกิจเนื่องจาก SMEs ครอบคลุมแทบทุกวิสาหกิจทั้งภาคการผลิต การค้าส่ง/ค้าปลีก และภาคบริการ
 5. เป็นวิสาหกิจที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เพราะ SMEs คือ ภาคการผลิตที่จะผลิตสินค้าขั้นกลาง (intermediate goods) ป้อนโรงงานดังกล่าว
 6. เป็นวิสาหกิจที่เพิ่มมูลค่าให้วัตถุดิบในประเทศเพราะเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก
 7. มีส่วนสร้างรายได้ให้ประเทศโดยเฉพาะจากภาคการผลิตเพื่อการส่งออก ป้องกันการผูกขาดในระบบเศรษฐกิจ เนื่องจาก SMEs ช่วยให้เกิดการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจและการแข่งขันที่เป็นธรรมซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อระบบเศรษฐกิจ โดยรวม
- ความสำคัญของ SMEs ต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยนั้น อยู่ที่การเป็นกิจการที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ ในบทบาทที่หลากหลาย เป็นได้ทั้งผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้า และผู้ให้บริการนับเป็นผู้ประกอบการที่ทำหน้าที่ทั้งในด้านการสร้างสรรค์ และอำนวยความสะดวกต่อธุรกรรมทางเศรษฐกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา วิชาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขาดการพัฒนาในเชิงการแข่งขัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของผลประกอบการ การตลาด ระบบการจัดการเงินทุน การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ และการพัฒนาทักษะบุคลากรทำให้ขาดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศไทยกำลังเผชิญวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ SMEs จำนวนมากต้องปิดกิจการลงและใน ปัจจุบันสภาพแวดล้อมของการประกอบธุรกิจได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต และเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว สิ่งที่ SMEs รุ่นใหม่ต้องเผชิญและฝ่าฟันไปให้ได้มีอยู่มากมาย ซึ่งหากปรับตัวไม่ทันก็จะทำให้เสียเปรียบในการแข่งขันทำให้ไม่สามารถอยู่รอดได้

ลักษณะของตลาดของวิชาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

1. การเข้าสู่ธุรกิจสามารถทำได้ง่าย ใช้ทุนน้อย ใช้วัตถุดิบในประเทศ
2. มีความคล่องตัวในการจัดการ
3. มีความยืดหยุ่นสูงในการตอบสนองความต้องการที่รวดเร็ว
4. ใช้ทักษะในการผลิต
5. ผลิตสินค้าคุณภาพ มีดีไซน์ ตามตลาดโลก
6. สร้างความชำนาญเฉพาะอย่างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ
7. ผู้ประกอบการใช้ประสบการณ์ชีวิตในอดีตมาเป็นพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจ
8. กิจการเป็นหนึ่งของชุมชน
9. มีความสัมพันธ์ทางการบริหาร การออกแบบ และการผลิตที่สากล
10. ปรับการผลิตให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ลดต้นทุนการผลิตให้ถูกที่สุดหาแหล่งเงินทุนหลากหลาย และมุ่งความได้เปรียบทางขนาดของการผลิต (economy of scale)

ตาราง 7

เปรียบเทียบ SMEs ลักษณะแบบเดิมกับแบบใหม่

เดิม	ใหม่
ผลิตของถูกเลียนแบบ	ผลิตได้มากแบบรวดเร็ว
ค่าแรงถูก	ผลผลิตสูง คุณภาพดี เทคนิคดี
มุ่งตัวสินค้า	มุ่งทั้งสินค้าและบริการเสริม
จัดการแบบครอบครัว	จัดการแบบมืออาชีพ
มุ่งธุรกิจเฉพาะตน	มุ่งสร้างผู้ร่วมธุรกิจและรวมกลุ่ม

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจ

หลังจากการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการเพิ่มการใช้จ่ายด้านอุปโภคในรูปแบบของสินเชื่อรายย่อยของสถาบันการเงินได้ประสบความสำเร็จอย่างสูงโดยแข่งขันในปัจจุบันได้เป็นไปอย่างเสรีและเต็มรูปแบบอย่างไรก็ตามการเติบโตของเศรษฐกิจที่แท้จริงจะเกิดขึ้นไม่ได้หากการลงทุนภาคเอกชนยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ดังนั้นภาครัฐจึงให้ความสำคัญต่อสินเชื่อที่ส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่เป็นส่วนประกอบที่ใหญ่ที่สุดของภาคการผลิตและการลงทุน อันจะสามารถก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มและการเติบโตของเศรษฐกิจโดยรวมได้ในที่สุด

แต่จากความยากลำบากในการหาแหล่งเงินทุน การขาดประสบการณ์และความเชี่ยวชาญทางธุรกิจการขาดการจัดการอย่างเป็นระบบ ฯลฯ ได้ทำให้การเติบโตของกลุ่มธุรกิจนี้เป็นไปอย่างจำกัด ทางภาครัฐจึงได้เข้ามาช่วยเหลือ ผ่านการสนับสนุนเงินทุน ผลักดันการให้สินเชื่อผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐและธนาคารพาณิชย์ของรัฐ ในขณะที่ธนาคารพาณิชย์เอกชนก็ได้ให้ความสำคัญต่อการปล่อยสินเชื่อ SMEs และเข้ามาในตลาดนี้อย่างจริงจังในช่วงที่ผ่านมา

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกับการค้าในข้อตกลงเขตการค้า

สถานการณ์การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศจะส่งผลกระทบต่อ SMEs การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อให้การค้า การลงทุน ระหว่างประเทศสมาชิกสูงขึ้น และลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ความตกลงจึงเป็นการให้สิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade Agreement--PTA) แก่ ประเทศสมาชิกเหนือประเทศอื่นที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ควรจะให้ความสนใจในการทำ ความตกลงทางการค้าของไทยในระดับต่าง ๆ เพราะจะมีผลกระทบต่อ SMEs ไทย โดยรวมและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากขึ้น

ประเทศส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกในความตกลงลักษณะเขตการค้าเสรี โดยประเทศไทย ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำความตกลงทางการค้าทั้งในระดับพหุภาคี (เข้าร่วมเป็น สมาชิกขององค์การการค้าโลก หรือ WTO) ภูมิภาคและทวิภาคีมาเป็นระยะเวลานานพอสมควร ในส่วนของการทำความ ตกลงระดับภูมิภาค ได้มีการขยายขอบเขตมากขึ้น ในปัจจุบันทั้งในด้านจำนวนสมาชิกในกลุ่ม โดยมีการเจรจาในด้านอื่น ๆ เช่น การสร้าง ความสัมพันธ์และการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน การเปิดตลาดการค้า การ บริการ การกำหนดมาตรฐานการศุลกากร มาตรฐานกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการตอบโต้การทุ่ม ตลาด การร่วมมือ หรือให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ (technical assistance)

ประเทศไทยใช้การค้าระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจของ ประเทศ นับตั้งแต่มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 1 ในปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา โดยมีการส่งออกเป็นกลไกสำคัญในการก่อให้เกิดรายได้เข้าประเทศ ทำให้สัดส่วนของ การส่งออกเมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน ประเทศ หรือ GDP ที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่

1. การทำความตกลงทางการค้าในระดับพหุภาคี ได้แก่ เข้าร่วมเป็นสมาชิกของ WTO และความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation--APEC)
2. การทำความตกลงทางการค้าในระดับภูมิภาค และพหุภาคี ได้แก่ เขตการค้า เสรีอาเซียน และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน

3. การทำความเข้าใจทางการค้าในระดับทวิภาคี ได้แก่ การทำความเข้าใจการค้าไทย-จีน

สถานภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งหมด 2,006,528 ราย เป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่จำนวน 10,599 ราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.5 ของวิสาหกิจทั้งหมด และเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหรือ SMEs จำนวน 1,995,929 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของวิสาหกิจทั้งหมด

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลจำนวนทั้งหมดของวิสาหกิจจะพบว่า จำนวนของวิสาหกิจรวมทุกขนาดเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2540 ถึง 1,203,327 ราย ในจำนวนนี้เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 1,196,896 ราย และวิสาหกิจขนาดใหญ่ จำนวน 6,431 ราย ทั้งนี้เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานประกันสังคม ซึ่งตามกฎหมายกำหนดให้สถานประกอบการที่มีคนงานตั้งแต่ 1 คน ขึ้นไป ต้องจดทะเบียนกับสำนักงานประกันสังคม

ตาราง 8

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2546

รายการ	ปี พ.ศ. 2540 (ราย)	ปี พ.ศ. 2546 (ราย)
ใหญ่	4,168	10,599
SMEs	799,033	1,995,929
รวม	803,201	2,006,528

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 9), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามลักษณะธุรกิจ

ในปี พ.ศ. 2546 ภาคการค้าปลีกเป็นภาคธุรกิจที่มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด คือ 634,179 ราย (คิดเป็นร้อยละ 31.18) ใกล้เคียงกับภาคการบริการ ซึ่งมีจำนวน 378,031 ราย (คิดเป็นร้อยละ 18.9) และภาคการค้าส่งมีจำนวน 109,524 ราย (คิดเป็นร้อยละ 5.5) แสดงในตาราง 9

ตาราง 9

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามลักษณะธุรกิจ

รายการ	ปี พ.ศ.2540 (ราย)	ปี พ.ศ. 2546 (ราย)
การผลิต	291,456	378,031
ค้าส่ง	25,348	109,524
ค้าปลีก	277,997	634,179
บริการ	204,232	627,772
ไม่ระบุ	—	246,423
รวม	799,033	1,995,929

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 10), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามภูมิภาค

ในปี พ.ศ. 2546 จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 356,502 ราย โดยเป็นการเพิ่มขึ้นของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลถึง 263,708 ราย หรือร้อยละ 60.7 ของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด สำหรับการกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามภูมิภาค กรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุดคือ 611,535 ราย คิดเป็นร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2546 โครงสร้างการขยายตัวแตกต่างจากเดิมกล่าวคือ เดิมในปี พ.ศ. 2545 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีจำนวน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมากที่สุด แต่ในปี พ.ศ. 2546 ได้ลดลำดับเป็นอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และลำดับสามเป็นภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ตามลำดับแสดงในตาราง 10

ตาราง 10

การกระจายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามภูมิภาค (ราย)

ภูมิภาค	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	กรุงเทพฯ และปริมณฑล	ภาคกลาง	ภาคตะวันออก
จำนวน	300,490	524,515	247,551	611,535	203,585	108,253

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 13), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อภาคการผลิต

ในปี พ.ศ. 2546 มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคการผลิตทั้งสิ้น 378,031 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.4 ของสถานประกอบการในภาคการผลิตทั้งหมด โดยมีสัดส่วนอุตสาหกรรม ดังตาราง 11

ตาราง 11

จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ภาคการผลิต ปี พ.ศ. 2546

ประเภทอุตสาหกรรม	รวม (ราย)	ใหญ่ (ราย)	SMEs (ราย)	สัดส่วน SMEs	สัดส่วน SMEs
				ต่อประเภท อุตสาหกรรม (ร้อยละ)	ต่อ SMEs รวมใน ภาคการผลิต (ร้อยละ)
1. อาหารและเครื่องดื่ม	104,470	268	104,202	99.7	27.6
2. เครื่องแต่งกาย	72,454	177	72,277	99.8	19.12
3. สิ่งทอ	57,003	189	56,814	99.7	15.0
4. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ยกเว้นเฟอร์นิเจอร์	44,894	66	44,828	99.9	11.9
5. โลหะประดิษฐ์ ยกเว้นเครื่องจักรกลและ อุปกรณ์	27,069	130	26,939	99.5	7.1
6. การผลิตเครื่องเรือน	25,294	277	25,017	98.9	6.6
7. ผลิตภัณฑ์อื่น ๆ จากแร่โลหะ	9,882	73	9,809	99.3	2.6
8. สิ่งพิมพ์ การพิมพ์ และการทำสำเนาสื่อ บันทึก	8,659	66	8,593	99.2	2.3
9. เครื่องจักรกลและอุปกรณ์	5,195	60	5,135	98.8	1.4
10. เครื่องหนัง กระเป๋า รองเท้า	4,854	81	4,773	98.3	1.3
11. ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก	4,906	226	4,680	95.4	1.2
12. สารเคมี และผลิตภัณฑ์เคมี	3,361	76	3,285	97.7	0.9
13. กระจกและผลิตภัณฑ์กระจก	2,137	56	2,081	97.4	0.6
14. โลหะขั้นมูลฐาน	2,052	60	1,992	97.1	0.5
15. เครื่องจักรกลไฟฟ้าและเครื่องมือไฟฟ้า	2,081	113	1,968	94.6	0.5
16. การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง	1,736	132	1,604	92.4	0.4
17. การผลิตอุปกรณ์ขนส่งอื่น ๆ	676	13	663	98.1	0.2
18. ผลิตภัณฑ์ยาสูบ	549	1	548	99.8	0.1
19. การผลิตเครื่องมือแพทย์ เครื่องมือเกี่ยวกับ สายตาและนาฬิกา	558	26	532	95.3	0.1
20. การผลิตวิทยุ โทรทัศน์และอุปกรณ์และ เครื่องมือ	2,003	179	1,824	91.1	0.5

ตาราง 11 (ต่อ)

ประเภทอุตสาหกรรม	รวม (ราย)	ใหญ่ (ราย)	SMEs (ราย)	สัดส่วน SMEs	สัดส่วน SMEs
				ต่อประเภท อุตสาหกรรม (ร้อยละ)	ต่อ SMEs รวม ใน ภาคการผลิต (ร้อยละ)
21. เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องทำบัญชีและเครื่อง คอมพิวเตอร์	77	6	71	92.2	0.0
22. อื่น ๆ	413	17	396	95.9	0.1
รวม	380,323	2,292	378,031	99.4	100.0

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และ
แนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 26), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อภาคการบริการ

ในปี พ.ศ. 2546 ภาคบริการมีสถานประกอบการรวม 629,290 ราย เป็นวิสาหกิจ
ขนาดใหญ่รวม 1,518 ราย และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรวม 627,772 ราย หรือ
ร้อยละ 99.8 โดยมีธุรกิจโรงแรมและภัตตาคารเป็นธุรกิจบริการที่มีจำนวนสถาน
ประกอบการมากที่สุดคือ 190,052 ราย ในจำนวนนี้เป็น SMEs จำนวน 189,899 ราย
หรือร้อยละ 99.9 และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.2 ของ SMEs ในภาคบริการทั้งหมด
ดังตาราง 12

ตาราง 12

จำนวนสถานประกอบการจำแนกตามประเภทวิสาหกิจภาคบริการ ปี พ.ศ. 2546

ประเภทอุตสาหกรรม	รวม (ราย)	ใหญ่ (ราย)	SMEs (ราย)	สัดส่วน SMEs ต่อ ประเภท อุตสาหกรรม (ร้อยละ)	สัดส่วน SMEs ต่อ SMEs รวม ในภาคการผลิต (ร้อยละ)
1. โรงแรมและภัตตาคาร	190,052	153	189,899	99.9	30.2
2. ธุรกิจบริการขนส่ง	99,812	141	99,671	99.9	15.9
3. บริการด้านธุรกิจ	70,167	334	69,833	99.5	11.1
4. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	68,963	481	68,482	99.3	10.9
5. กิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม และ การกีฬา	22,319	49	22,270	99.8	3.5
6. บริการด้านคอมพิวเตอร์และกิจกรรม ที่เกี่ยวข้อง	5,471	4	5,467	99.9	0.9
7. งานด้านสุขภาพและงานสังคม สงเคราะห์	1,429	64	1,360	95.5	0.2
8. อื่น ๆ	171,082	292	170,790	99.8	27.2
รวม	629,290	1,518	627,772	99.8	100.0

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และ
แนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 28), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในปี พ.ศ. 2546 วิสาหกิจรวมทั้งประเทศมีจำนวนการจ้างงานรวมทั้งสิ้น
9,172,752 คน เป็นการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 5,566,865
หรือร้อยละ 60.7 ของจำนวนการจ้างงานรวมทั้งประเทศ (จำนวนการจ้างงานที่รายงานนี้
ยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน เนื่องจากฐานข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2546 มีสถานประกอบการบางส่วนไม่ได้รายงานจำนวนการจ้าง
งานไว้) ซึ่งหากเมื่อพิจารณาการจ้างงานรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในปี

พ.ศ. 2546 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 พบว่า มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น 576,648 คน หรือเพิ่มขึ้น 11.6% ดังตาราง 13

ตาราง 13

จำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2546

ขนาดวิสาหกิจ	ปี พ.ศ.2545 (ราย)	ปี พ.ศ. 2546 (ราย)
ใหญ่	2,243,805	3,605,887
SMEs	4,990,217	5,566,865
รวม	7,243,022	9,172,752

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 29), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามลักษณะธุรกิจ

ในปี พ.ศ. 2546 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคบริการมีการจ้างงานในสัดส่วนที่สูงที่สุด โดยมีการจ้างงานรวม 1,803,012 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 32.4 ของการจ้างงานในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด ในขณะที่ภาคการผลิตมีการจ้างงานจำนวน 1,383,343 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9 ภาคการค้าปลีกมีการจ้างงานรวม 1,200,070 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 21.6 ดังตาราง 14

ตาราง 14

จำนวนการจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามลักษณะธุรกิจปี
พ.ศ. 2545 – พ.ศ. 2546

ลักษณะธุรกิจ	ปี พ.ศ. 2545 (ราย)	ปี พ.ศ. 2546 (ราย)
การผลิต	1,668,303	1,383,343
ค้าส่ง	256,643	335,630
ค้าปลีก	1,563,211	1,200,070
บริการ	1,502,050	1,803,012
ไม่ระบุ	-	824,810
รวม	4,990,217	5,566,865

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และ
แนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 30), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

การจ้างงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกตามภูมิภาค

การจ้างงานในส่วนภูมิภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการจ้างงานสูงถึงร้อยละ
90.2 ของการจ้างรวมในภูมิภาค รองลงมาคือภาคเหนือมีจำนวนร้อยละ 85.9 ส่วนใน
กรุงเทพและปริมณฑล มีจำนวนการจ้างสูงกว่าทุกภูมิภาค ดังตาราง 15

ตาราง 15

จำนวนการจ้างงานและสัดส่วนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามภูมิภาค ปี พ.ศ. 2546

ภูมิภาค	การจ้างงาน รวมในภูมิภาค (คน)	การจ้างงาน SMEs (คน)	สัดส่วนการจ้าง	สัดส่วนการจ้าง
			งานในภูมิภาค ต่อการจ้างงาน รวมของ SMEs (ร้อยละ)	งานของ SMEs ต่อการจ้างงาน รวมในภูมิภาค (ร้อยละ)
1. ภาคเหนือ	774,620	644,975	11.9	85.8
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1,161,711	1,047,775	18.8	90.2
3. ภาคใต้	734,614	597,559	10.7	81.3
4. กรุงเทพฯและปริมณฑล	5,005,421	2,332,010	41.9	46.6
5. ภาคกลาง	904,525	578,241	10.4	63.9
6. ภาคตะวันออก	591,861	346,305	6.2	58.5
รวม	9,172,752	5,566,865	100.0	60.7

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 34), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

จำนวนนิติบุคคลที่จัดตั้งใหม่และเลิกกิจการ

การจัดตั้งใหม่ของสถานประกอบการมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2546 มีสถานประกอบการใหม่ที่จดทะเบียนเกิดขึ้น 44,007 ราย เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 จำนวน 8,626 ราย และมีอัตราการขยายตัว ร้อยละ 24.4

การยกเลิกกิจการนิติบุคคลมีแนวโน้มลดลง โดยค่าเฉลี่ยการยกเลิกกิจการในปี พ.ศ. 2546 ทั้งปีมีค่าเท่ากับ 1,135 กิจการ ต่อเดือน โดยรวมทั้งปี พ.ศ. 2546 มีการขอยกเลิกกิจการทั้งสิ้น 12,615 กิจการ ดังตาราง 16

ตาราง 16

จำนวนนิติบุคคลที่จัดตั้งใหม่และเลิกกิจการ ปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2546

ปีที่จดทะเบียน	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2543	ปี พ.ศ. 2543
	(ราย)	(ราย)	(ราย)	(ราย)
จัดตั้งใหม่	29,148 (12.9)	31,575 (9.0)	35,381 (11.4)	44,007 (24.4)
เลิกกิจการ	24,817	19,223	24,397	13,614

ที่มา: จาก “รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี พ.ศ. 2546 และแนวโน้ม ปี พ.ศ. 2547,” (หน้า 35), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ในปี พ.ศ. 2546 มูลค่าการส่งออกของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมูลค่า 1,516,971 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.5 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ (3,333,928 ล้านบาท) ปรับตัวสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 จำนวน 307,668 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 25.4 โดยมีอัตราการขยายตัวสูงขึ้นดังตาราง 17

ตาราง 17

การส่งออกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์	ปี พ.ศ. 2545 (ล้านบาท)	ปี พ.ศ. 2546 (ล้านบาท)	การขยายตัว (ร้อยละ)
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	(1) 209,091	(1) 237,967	13.8
เครื่องจักรและส่วนประกอบ	(18) 3,847	(2) 220,604	5,633.3
สิ่งทอ	(2) 166,596	(3) 129,092	-22.5
ยานพาหนะ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	(7) 49,513	(4) 114,450	131.2
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	(3) 95,504	(5) 92,682	-3.0
อาหารกระป๋องและแปรรูป	(6) 82,705	(6) 83,692	1.2
ผลิตภัณฑ์ยาง	(5) 87,676	(7) 88,254	-6.2
อัญมณีและเครื่องประดับ	(4) 92,419	(8) 58,395	-36.8
เคมีภัณฑ์	(8) 47,181	(9) 52,854	12.0
เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	(9) 41,042	(10) 36,117	-12.0
อื่น ๆ	333,724	306,968	-8.0
รวมมูลค่าส่งออก 10 อันดับแรก	875,597	1,108,113	26.6
มูลค่าการส่งออกของ SMEs	1209,303	1,516,971	25.4

ที่มา: จาก “การส่งออกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามผลิตภัณฑ์,” (หน้า 74), โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2547, กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บเป็นลำดับเรียงตามมูลค่าการส่งออกจากมากไปน้อยในปีนั้น

**ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดของวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมในปี พ.ศ. 2546**

กลุ่มที่ 1 ภาคเหนือตอนบน

ประกอบด้วยจังหวัด	เชียงใหม่ เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน พะเยา ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ฐานประจักษ์การค้า โครงการคมนาคมเชื่อมโยงกับกลุ่ม ประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงและเอเชียใต้ มีความโดดเด่น เด่นในสาขาการบริการการท่องเที่ยว หัตถอุตสาหกรรมที่ ปราศจากสารพิษและเกษตรปลอดภัย รวมทั้งเป็น ศูนย์กลางบริการสุขภาพ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ และ การค้าต่างประเทศ
จำนวน SMEs รวม	167,574 ราย (สูงสุดเมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ยกเว้น กรุงเทพฯ) แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 54,118 ราย คิดเป็น 32.3%
	ภาคบริการ 51,542 ราย คิดเป็น 30.8%
	ภาคการผลิต 39,207 ราย คิดเป็น 23.4%
	ภาคการค้าส่ง 6,258 ราย คิดเป็น 3.7%
	ไม่ระบุ 16,449 ราย คิดเป็น 9.8%

กลุ่มที่ 2 ภาคเหนือตอนล่าง

ประกอบด้วยจังหวัด	ตาก สุโขทัย พิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	จุดรับรองการประสานการเชื่อมโยงการค้าชายแดน การ ผลิต การตลาด อุตสาหกรรม เกษตรกรรม และการ ท่องเที่ยวของภาคเหนือตอนล่าง
จำนวน SMEs รวม	70,248 ราย แบ่งเป็น

ภาคการค้าปลีก 29,610 ราย	คิดเป็น 42.2%
ภาคบริการ 19,880 ราย	คิดเป็น 28.3%
ภาคการผลิต 10,987 ราย	คิดเป็น 15.6%
ภาคการค้าส่ง 6,258 ราย	คิดเป็น 3.7%
ไม่ระบุ 7,431 ราย	คิดเป็น 10.6%

กลุ่มที่ 3 ภาคเหนือตอนล่าง

ประกอบด้วยจังหวัด	นครสวรรค์ พิจิตร กำแพงเพชร อุทัยธานี
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการค้าข้าวและส่งออกรายใหญ่ของประเทศ
จำนวน SMEs รวม	62,688 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 25,149 ราย คิดเป็น 40.1%
	ภาคบริการ 18,057 ราย คิดเป็น 28.8%
	ภาคการผลิต 11,018 ราย คิดเป็น 17.6%
	ภาคการค้าส่ง 2,008 ราย คิดเป็น 3.2%
	ไม่ระบุ 6,436 ราย คิดเป็น 10.3%

กลุ่มที่ 4 ภาคกลางตอนบน (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการ
จำนวน SMEs รวม	101,059 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 28,538 ราย คิดเป็น 28.6%
	ภาคบริการ 37,647 ราย คิดเป็น 37.7%
	ภาคการผลิต 13,501 ราย คิดเป็น 13.4%
	ภาคการค้าส่ง 7,665 ราย คิดเป็น 7.6%
	ไม่ระบุ 13,393 ราย คิดเป็น 13.3%

กลุ่มที่ 5 ภาคกลางตอนบน (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นแหล่งผลิตและรวบรวมสินค้าเกษตรเพื่อส่งออก เป็นศูนย์บริการขนส่งและพาณิชย์กรรม
จำนวน SMEs รวม	48,922 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 19,501 ราย คิดเป็น 39.9%
	ภาคบริการ 15,655 ราย คิดเป็น 32.0%
	ภาคการผลิต 6,546 ราย คิดเป็น 13.4%
	ภาคการค้าส่ง 1,664 ราย คิดเป็น 3.4%
	ไม่ระบุ 5,556 ราย คิดเป็น 11.4%

กลุ่มที่ 6 ภาคกลางตอนล่าง (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	นครปฐม กาญจนบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	การเป็นฐานการผลิตและส่งออกสินค้าเกษตร อุตสาหกรรมสู่ชายแดนด้านตะวันตกและนานาชาติ
จำนวน SMEs รวม	85,824 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 30,271 ราย คิดเป็น 35.3%
	ภาคบริการ 28,110 ราย คิดเป็น 32.8%
	ภาคการผลิต 14,405 ราย คิดเป็น 16.8%
	ภาคการค้าส่ง 3,453 ราย คิดเป็น 4.0%
	ไม่ระบุ 9,585 ราย คิดเป็น 11.2%

กลุ่มที่ 7 ภาคกลางตอนล่าง (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	การเป็นศูนย์กลางการผลิตและแปรรูปสินค้าประมงและ เกษตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และเป็นเส้นทาง การคมนาคมที่สำคัญสู่ภาคใต้

จำนวน SMEs รวม	46,663 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 16,391 ราย	คิดเป็น 35.1%
	ภาคบริการ 16,537 ราย	คิดเป็น 35.4%
	ภาคการผลิต 6,364 ราย	คิดเป็น 13.6%
	ภาคการค้าส่ง 2,644 ราย	คิดเป็น 5.7%
	ไม่ระบุ 4,727 ราย	คิดเป็น 10.1%

กลุ่มที่ 8 ภาคกลางตอนล่าง (กลุ่มที่ 3)

ประกอบด้วยจังหวัด ฉะเชิงเทรา สมุทรปราการ นครนายก สระแก้ว ปราจีนบุรี เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การเป็นรองรับการขยายตัวของเมืองหลวงและสนามบินสุวรรณภูมิ เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเนื่องและเชื่อมโยง (cluster) ด้านยานยนต์และชิ้นส่วน ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ เครื่องหนัง และอาหารสำเร็จรูป รวมทั้งเป็นศูนย์กลางธุรกิจพาณิชยกรรม บริการ และ Logistic

จำนวน SMEs รวม	97,743 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 35,134 ราย	คิดเป็น 36.0%
	ภาคบริการ 30,763 ราย	คิดเป็น 31.5%
	ภาคการผลิต 15,430 ราย	คิดเป็น 15.8%
	ภาคการค้าส่ง 5,864 ราย	คิดเป็น 6.0%
	ไม่ระบุ 10,552 ราย	คิดเป็น 10.8%

กลุ่มที่ 9 ภาคกลาง (ตะวันออก)

ประกอบด้วยจังหวัด	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	การเป็นผู้นำการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมและ เกษตรกรรม เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวนานาชาติ และ เป็นช่องทางการค้าสู่ภูมิภาคอินโดจีน
จำนวน SMEs รวม	82,319 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 27,612 ราย คิดเป็น 33.5%
	ภาคบริการ 33,098 ราย คิดเป็น 40.2%
	ภาคการผลิต 7,590 ราย คิดเป็น 9.2%
	ภาคการค้าส่ง 4,345 ราย คิดเป็น 5.3%
	ไม่ระบุ 9,674 ราย คิดเป็น 11.8%

กลุ่มที่ 10 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย เลย
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	การพัฒนาเป็นศูนย์กลางการผลิตและการกระจายสินค้า ของอีสานตอนบน
จำนวน SMEs รวม	75,443 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 27,996 ราย คิดเป็น 37.1%
	ภาคบริการ 19,151 ราย คิดเป็น 25.4%
	ภาคการผลิต 18,543 ราย คิดเป็น 24.6%
	ภาคการค้าส่ง 1,841 ราย คิดเป็น 2.4%
	ไม่ระบุ 7,912 ราย คิดเป็น 10.5%

กลุ่มที่ 11 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	มุกดาหาร สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยว เป็นประตู ตะวันออกสู่อินโดจีนและไต้หวันทะเล

จำนวน SMEs รวม	94,280 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 23,856 ราย	คิดเป็น 25.3%
	ภาคบริการ 21,059 ราย	คิดเป็น 22.3%
	ภาคการผลิต 37,136 ราย	คิดเป็น 39.4%
	ภาคการค้าส่ง 1,543 ราย	คิดเป็น 1.6%
	ไม่ระบุ 10,686 ราย	คิดเป็น 11.3%

กลุ่มที่ 12 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (กลุ่มที่ 3)

ประกอบด้วยจังหวัด	ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุนและบริการในภูมิภาค นานาชาติ

จำนวน SMEs รวม	116,574 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 34,900 ราย	คิดเป็น 29.9%
	ภาคบริการ 30,341 ราย	คิดเป็น 26.0%
	ภาคการผลิต 38,000 ราย	คิดเป็น 32.6%
	ภาคการค้าส่ง 2,841 ราย	คิดเป็น 2.4%
	ไม่ระบุ 10,492 ราย	คิดเป็น 9.0%

กลุ่มที่ 13 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	นครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ บุรีรัมย์
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นประตูของภาคอีสานสู่สากล

จำนวน SMEs รวม	145,373 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 56,326 ราย	คิดเป็น 38.8%
	ภาคบริการ 31,662 ราย	คิดเป็น 21.8%
	ภาคการผลิต 41,186 ราย	คิดเป็น 28.3%
	ภาคการค้าส่ง 3,355 ราย	คิดเป็น 2.3%
	ไม่ระบุ 12,844 ราย	คิดเป็น 8.8%

กลุ่มที่ 14 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	ยโสธร ศรีสะเกษ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี	
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว การผลิต การค้าและ การลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน	
จำนวน SMEs รวม	92,845 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 31,728 ราย	คิดเป็น 34.2%
	ภาคบริการ 17,929 ราย	คิดเป็น 19.3%
	ภาคการผลิต 32,832 ราย	คิดเป็น 35.4%
	ภาคการค้าส่ง 2,256 ราย	คิดเป็น 2.4%
	ไม่ระบุ 8,100 ราย	คิดเป็น 8.7%

กลุ่มที่ 15 ภาคใต้ตอนบน (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร	
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการขนส่งระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน อ่าวไทย เป็นศูนย์กลางสินค้าเกษตร และการเป็นผู้นำ การท่องเที่ยว	
จำนวน SMEs รวม	47,034 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 19,104 ราย	คิดเป็น 40.6%
	ภาคบริการ 16,987 ราย	คิดเป็น 36.1%
	ภาคการผลิต 4,187 ราย	คิดเป็น 8.9%
	ภาคการค้าส่ง 2,111 ราย	คิดเป็น 4.5%
	ไม่ระบุ 4,649 ราย	คิดเป็น 9.9%

กลุ่มที่ 16 ภาคใต้ตอนบน (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง	
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการผลิต การตลาด การเกษตร และการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	

จำนวน SMEs รวม	72,456 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 25,509 ราย	คิดเป็น 35.2%
	ภาคบริการ 24,150 ราย	คิดเป็น 33.3%
	ภาคการผลิต 11,824 ราย	คิดเป็น 16.3%
	ภาคการค้าส่ง 3,178 ราย	คิดเป็น 4.4%
	ไม่ระบุ 7,795 ราย	คิดเป็น 10.8%

กลุ่มที่ 17 ภาคใต้ตอนบน (กลุ่มที่ 3)

ประกอบด้วยจังหวัด	กระบี่ พังงา ภูเก็ต	
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลกและเป็น ประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับเอเชียใต้	
จำนวน SMEs รวม	17,281 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 12,005 ราย	คิดเป็น 31.1%
	ภาคบริการ 17,281 ราย	คิดเป็น 44.8%
	ภาคการผลิต 3,280 ราย	คิดเป็น 8.5%
	ภาคการค้าส่ง 2,070 ราย	คิดเป็น 5.4%
	ไม่ระบุ 3,943 ราย	คิดเป็น 10.2%

กลุ่มที่ 18 ภาคใต้ตอนล่าง (กลุ่มที่ 1)

ประกอบด้วยจังหวัด	ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมฮาลาล อิสลามศึกษานานาชาติ การค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านและโลกมุสลิม	
จำนวน SMEs รวม	40,478 ราย แบ่งเป็น	
	ภาคการค้าปลีก 15,061 ราย	คิดเป็น 37.2%
	ภาคบริการ 14,174 ราย	คิดเป็น 35.0%
	ภาคการผลิต 5,040 ราย	คิดเป็น 12.5%

ภาคการค้าส่ง 2,354 ราย	คิดเป็น 5.8%
ไม่ระบุ 3,849 ราย	คิดเป็น 9.5%

กลุ่มที่ 19 ภาคใต้ตอนล่าง (กลุ่มที่ 2)

ประกอบด้วยจังหวัด	สงขลา สตูล
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	เป็นศูนย์กลางขงพาราโลก เมืองท่าสองทะเล เมืองธุรกิจ การค้า การท่องเที่ยว และการศึกษาของภาคใต้
จำนวน SMEs รวม	49,004 ราย แบ่งเป็น
	ภาคการค้าปลีก 16,770 ราย คิดเป็น 34.2%
	ภาคบริการ 17,449 ราย คิดเป็น 35.6%
	ภาคการผลิต 5,478 ราย คิดเป็น 11.2%
	ภาคการค้าส่ง 3,355 ราย คิดเป็น 6.9%
	ไม่ระบุ 5,952 ราย คิดเป็น 12.2%

นโยบายการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อมของประเทศไทย

พัฒนาการของนโยบายส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย

ประเทศไทยได้เริ่มบรรจุ นโยบายและมาตรการด้านการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไว้ในส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นครั้งแรกในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (2520-2524) โดยเป็นมาตรการหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งสามารถสรุปความเชื่อมโยงของนโยบายด้านการส่งเสริม SMEs กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนี้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (2520-2524)

แนวทางการพัฒนาประเทศเศรษฐกิจ เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งขยายการผลิตสาขาเกษตร ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อส่งออก การกระจายรายได้และการจ้างงานในภูมิภาค

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. รัฐบาลให้การสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมซึ่งเป็นแหล่งการจ้างงาน และเพิ่มรายได้โดยการจัดหาสินเชื่อ การประกันความเสี่ยง การให้บริการด้านคู่มือในการลงทุน การให้บริการทางด้านเทคนิคและวิชาการและการแสวงหาการตลาด

2. สนับสนุนให้มีการปรับปรุงการดำเนินงานของสำนักงานชนกิจอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้เป็นหน่วยงานอิสระและมีความคล่องตัว

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (2525-2529)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เน้นการรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจการเงินของประเทศและการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น การปรับโครงสร้างเกษตรกรรม การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก และกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาค การปรับโครงสร้างการค้าต่างประเทศและบริการ ฯลฯ

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. สนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อมให้เป็นฐานหลักของการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และเร่งกระจายอุตสาหกรรมสู่ภูมิภาค

2. สนับสนุนการรับช่วงการผลิตระหว่างอุตสาหกรรมขนาดย่อม และขนาดภาคใหญ่

3. ปรับปรุงและขยายงานการส่งเสริมอุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมในส่วนภูมิภาค

4. พัฒนาสถาบันและระบบสินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

5. ปรับปรุงการวิจัยและพัฒนาและให้มีการประสานงานระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้องในการขยายตลาดสินค้าแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อม

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (2530-2534)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องโดยการเริ่มวางแผนงานหลักด้านการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เน้นการพัฒนาฝีมือแรงงานและคุณภาพชีวิต ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาดให้กระจายตัวสูงขึ้น พัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ และการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนาประเทศ

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. พัฒนาอุตสาหกรรมในครอบครัว อุตสาหกรรมขนาดย่อม และอุตสาหกรรมภูมิภาค
2. พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาค
3. ปรับปรุงหน่วยงานของกระทรวงอุตสาหกรรมในภูมิภาค
4. เพิ่มการสนับสนุนสินเชื่อในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมแก่อุตสาหกรรมขนาดย่อมให้เพียงพอ
5. พิจารณาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการให้สิทธิประโยชน์เพื่อสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (2535-2539)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ใช้แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งรักษาอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ โดยพัฒนาอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน โดยเน้นการสร้างโอกาสในการแข่งขันในกิจการค้าและการลงทุนไทยในต่างประเทศ การปรับโครงสร้างการผลิตด้านอุตสาหกรรมและบริการสู่ภูมิภาครวมทั้งการนำเอาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. สนับสนุนงบประมาณให้องค์กรเอกชนจัดกิจกรรมส่งเสริมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม
2. สนับสนุนระบบรับช่วงการผลิตในอุตสาหกรรม
3. กำหนดแนวทางเฉพาะสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายเฉพาะรายสาขา ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา

อุตสาหกรรมระยะยาว ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมงานโลหะ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ซึ่งใน 4 สาขาแรกมีอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมาก

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (2540-2544)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปรับแนวความคิดการพัฒนาจากเดิมที่เน้นเศรษฐกิจมาเป็นการเน้นคนเป็นศูนย์กลาง

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. รัฐบาลเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนทางการเงินแก่ SMEs อาทิ
 - 1.1 กำหนดสินเชื่อสำหรับ SMEs ผ่านสถาบันการเงินในกำกับของรัฐ
 - 1.2 จัดตั้งกองทุนรวมเพื่อร่วมทุนใน SMEs
 - 1.3 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำทางการเงินสำหรับ SMEs และประชาชน

ทั่วไป

2. แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม (2541-2545)

- 2.1 แผนงานบ่มเพาะและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมสนับสนุนขนาดกลางและขนาดย่อม
- 2.2 เริ่มนำระบบวินิจฉัยสถานประกอบการเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริม SMEs
- 2.3 จัดทำแผนแม่บทการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(ภาคอุตสาหกรรม) เมษายน พ.ศ. 2542

3. จัดตั้งสถาบันพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (5 เมษายน พ.ศ. 2542) เพื่อเป็นองค์กรหลักด้านการพัฒนาผู้ประกอบการ บุคลากรใน SMEs และสร้างเครือข่ายการให้บริการในภูมิภาค

4. ตราพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 มีผลบังคับใช้ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543 ซึ่งวางกลไกในการบริหารนโยบายและแผนส่งเสริม SMEs ที่สำคัญคือ

4.1 คณะกรรมการส่งเสริม SMEs ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

4.2 จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

4.3 มีกองทุนส่งเสริม SMEs

5. ออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนการจ้างงานและมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นการกำหนดนิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามกฎหมายเป็นครั้งแรก ซึ่งมีความหมายรวมถึงภาคการผลิต การค้าและบริการ

6. การส่งเสริม SMEs เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาล (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร) ซึ่งแถลงต่อรัฐสภาและต้องแถลงผลการดำเนินงานทุกปี

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (2545-2549)

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เน้นเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคม และปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้เข้าสู่สมดุลและยั่งยืน

นโยบายด้านการส่งเสริม SMEs

1. ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และธุรกิจชุมชน เพื่อการสร้างงานและขยายฐานการผลิตให้มั่นคงและยั่งยืน

1.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาชุมชน

2. แผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ. 2545-2549) ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 ให้ใช้เป็นแผนแม่บทของประเทศเพื่อการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นโยบายและมาตรการภาครัฐในการให้สนับสนุน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สืบเนื่องจากผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2540 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาและการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะในระดับฐานรากที่ความเชื่อมโยงกันระหว่างเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นรัฐบาลจึงมีมาตรการเชิงนโยบายกำหนดขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งได้แบ่งออกเป็น

มาตรการเชิงนโยบายสนับสนุนยุทธศาสตร์หลัก

1. ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นกลไกหลักทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.1 กลยุทธ์การฟื้นฟูสถานภาพพัฒนาฐานะและความเข้มแข็งทางการเงิน

1.1.1 เร่งรัดแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และจัดหาสินเชื่อให้วิสาหกิจที่มีหนี้เสียแต่ยังมีศักยภาพ

1.1.2 เร่งรัดการปล่อยสินเชื่อเพื่อการลงทุน และการเพิ่มวงเงินสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เป็นไปตามปกติในอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมหรืออัตราดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของระบบประกันสินเชื่อ

1.1.3 ส่งเสริมให้สถาบันการเงินของรัฐและกองทุนเอกชนร่วมลงทุนในรูปแบบของการร่วมลงทุน (venture capital) ในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจเป้าหมาย โดยการเร่งขจัดปัญหาที่เป็นอุปสรรคในการร่วมทุนและเมื่อกิจการได้รับการพัฒนาถึงระดับหนึ่งแล้ว ควรมุ่งพัฒนาให้วิสาหกิจดังกล่าวให้เข้าระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่

1.2 กลยุทธ์การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การสร้างโอกาส และการขยายตลาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.2.1 สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการตลาด และเพิ่มขีดความสามารถในการหาตลาดใหม่และตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการกระจายสินค้าให้กว้างขวาง เพื่อให้มีตลาดรองรับที่เหมาะสมหลากหลายมากขึ้น และเพื่อเพิ่มโอกาสทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทย

1.2.2 เสริมสร้างและส่งเสริมความเป็นธรรมในการแข่งขันทางการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านช่องทางการจำหน่ายระหว่างผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้ให้บริการทุกระดับ และ ระหว่างกิจการขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งป้องกันและควบคุมการนำเข้าสินค้าและบริการด้อยคุณภาพและอาจเป็นอันตราย

2. ยุทธศาสตร์การสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและลดอุปสรรคในการประกอบธุรกิจ

2.1 กลยุทธ์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการปรับปรุงกฎระเบียบ และการให้บริการภาครัฐ เพื่อให้เอื้อต่อการประกอบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.1.1 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย นโยบายกฎระเบียบและระบบการจัดการภาครัฐที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบการของรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน โดยการแก้ไขกฎระเบียบเพื่อลดต้นทุนและสร้างโอกาสทางการตลาดเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.1.2 พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการผลิต การค้าและการลงทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สมบูรณ์ครบถ้วนและทันสมัย ให้เป็นฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้บริการข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2.2 กลยุทธ์การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรภาคเอกชน

2.2.1 เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ถึงบทบาทและรายละเอียดของมาตรการและโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของหน่วยงานภาครัฐ

สถาบันอิสระและหน่วยงานภาคเอกชนให้ผู้ประกอบการเข้าใจโดยต้องแท้ รวมทั้งสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวกขึ้น

2.2.2 สนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าสู่ระบบ เพื่อให้เข้าถึงบริการของรัฐได้ง่ายและสนับสนุนให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับภาคเอกชนในการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการ และแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจ และศักยภาพของพื้นที่

3. ยุทธศาสตร์การสร้างวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน

3.1 กลยุทธ์การยกระดับประสิทธิภาพและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสื่อสารสารสนเทศของผู้ประกอบการวิสาหกิจภาคการผลิต การค้าและบริการให้สูงขึ้น ได้มาตรฐานสากล และเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

3.1.1 ยกระดับความรู้ความสามารถและทักษะของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความสามารถในการแข่งขัน โดยการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทั้งทางตรงและทางอ้อมในด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร การบริหารจัดการ การตลาดและการหาเงินทุนเพื่อนำไปสู่การสร้างความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถสูงในอนาคต

3.1.2 พัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้ระบบวินิจัย ระบบพี่เลี้ยงและระบบบริการที่ปรึกษาทั่วไปและที่ปรึกษาเฉพาะด้านเพื่อแก้ปัญหาให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ตรงกับความต้องการและสอดคล้องกับแนวโน้มธุรกิจ

3.2 กลยุทธ์ส่งเสริมการค้า วิจัย การค้นหา และพัฒนานวัตกรรมร่วมกันระหว่างรัฐบาล สถาบันการศึกษา และผู้ประกอบการเพื่อนำมาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

3.2.1 ส่งเสริมการออกแบบผลิตภัณฑ์ (product design) เพื่อลดต้นทุนการออกแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มมูลค่าของสินค้าและเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน โดยเฉพาะในกลุ่มสินค้าแฟชั่นประกอบด้วย เสื้อผ้า เครื่องหนัง รองเท้า และอัญมณี เป็นต้น

3.2.2 การพัฒนาการศึกษาวิจัย (R&D) และการสร้างสรรค์งาน

นวัตกรรม สร้างความร่วมมือด้านงานวิจัย และการทำงานนวัตกรรมระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมไทยเชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น โดยการสร้างเครือข่ายและยกระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาควิชาการ และภาค เอกชนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

3.2.3 ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสม เพื่อยกระดับ

การผลิตและการจัดการ โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่ใช้องค์ความรู้ภายในประเทศให้สอดคล้องกับศักยภาพและแนวโน้มทางธุรกิจและมีต้นทุนไม่สูงเกินไป

3.3 กลยุทธ์เชื่อมโยงเครือข่ายวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการ

พัฒนากลุ่มวิสาหกิจครบวงจร โดยผ่านระบบการรวมกลุ่มวิสาหกิจ ระบบเครือข่าย ข้อมูลข่าวสาร และระบบห่วงโซ่อุปทาน (supply chain)

3.3.1 ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มและกิจการรับช่วงการผลิตที่เชื่อมโยง

กับวิสาหกิจขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีตลาดที่แน่นอนและได้รับการสนับสนุนทางการเงิน และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมจากบริษัทขนาดใหญ่หรือบริษัทข้ามชาติ

3.3.2 สร้างเครือข่ายการพัฒนาข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยครบถ้วน

สมบูรณ์ร่วมกันและมีการแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนการนำ ICT มาช่วยในการจัดการ การทำธุรกิจ การสื่อสารเพื่อนำไปสู่การจัดการห่วงโซ่อุปทาน (supply chain management)

3.4 กลยุทธ์การพัฒนาความสามารถและคุณภาพชีวิตทรัพยากรมนุษย์ใน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3.4.1 การพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของบุคลากรให้มี

ศักยภาพสูงขึ้น และมีความพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่

3.4.2 เพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของระบบการให้บริการเพื่อ

เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร และเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการพัฒนาบุคลากรของมาตรการ การฝึกอบรมในเรื่องมาตรฐานการบริการและการจัดการ

โดยจัดมาตรการที่จะสร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะเพิ่มเติม

3.4.3 เพิ่มประสิทธิภาพระบบทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับคุณภาพฝีมือแรงงาน โดยการจัดระบบโครงสร้างค่าจ้างให้สอดคล้องกับทักษะและความสามารถของบุคลากร

มาตรการเชิงนโยบายสนับสนุนยุทธศาสตร์เฉพาะกลุ่ม

1. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจผู้ส่งออกขนาดกลางและขนาดย่อมสู่ระดับสากล

1.1 กลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถทางการตลาดส่งออก

1.1.1 ส่งเสริมการเจาะตลาดใหม่โดยเฉพาะตลาดในภูมิภาคอินโดจีน และจีนตอนใต้เพื่อขยายตลาดส่งออกให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยการให้บริการข้อมูลทางการตลาด การเจรจาทางการค้า การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และการเมืองกับประเทศต่าง ๆ และเผยแพร่ชื่อเสียงสินค้าและบริการของไทย

1.1.2 พัฒนาระบบข้อมูลทางการตลาดและการค้าระหว่างประเทศเชิงลึก เพื่อให้เป็นข้อมูลด้านการตลาดระหว่างประเทศที่ครบถ้วน ทันสมัย สมบูรณ์และพร้อมให้บริการแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มส่งออก เพื่อประกอบการตัดสินใจทางการตลาด โดยการรวม ศึกษา และจัดทำข้อวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางการตลาด การจัดการที่ปรึกษาทางการตลาด การเจรจาและการตอบโต้การกีดกันและการทำวิจัยตลาดเป้าหมาย

1.1.3 ลดภาระต้นทุนการผลิตและต้นทุนการตลาด เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศ โดยจัดตั้งศูนย์รวมให้บริการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ ศูนย์กระจายสินค้าและศูนย์การให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ปัญหาด้านการผลิต การจัดการและการตลาด

1.2 กลยุทธ์พัฒนาการผลิตและบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

1.2.1 เพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการให้มีความรู้และความสามารถในการบริหารงานและการผลิตสมัยใหม่ และมีความเป็นสากล รวมทั้งด้านการตลาด โดยการกระจายความรู้และทำการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการสภาพปัญหาและแนวโน้มทางธุรกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตรงตามความต้องการของผู้บริโภคและตลาด

1.2.2 ส่งเสริมยกระดับของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ได้มาตรฐาน โดยการพัฒนาและปรับปรุงให้บริการของห้องวิเคราะห์ทดสอบกลางและนำระบบบริหารสมัยใหม่ไปใช้ในการประกอบธุรกิจ

1.3 กลยุทธ์เสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ดี และลดภาระความเสียหายเปรียบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มส่งออกที่เกิดจากกฎหมาย นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ ของรัฐและการกีดกันทางการค้า

1.3.1 ปรับปรุงระบบการคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม และการลดภาระภาษีนำเข้า วัตถุดิบ (19 ทวิ การชดเชยภาษีส่งออก) รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างภาษีนำเข้า ลดขั้นตอนพิธีการศุลกากร เพื่อลดต้นทุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยวางระบบยกเว้นภาษีการซื้อวัตถุดิบ ให้คำปรึกษาและลดขั้นตอนในการคืนภาษีและสร้างระบบยืดหยุ่นและไม่เป็นภาระแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.3.2 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจให้เอื้อต่อการประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ส่งออกทั้งทางด้านบริการข้อมูลข่าวสาร และบริการพิธีศุลกากรให้มีความสะดวกและรวดเร็ว

2. ยุทธศาสตร์เสริมสร้างศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในการแก้ปัญหาความยากจนและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค

2.1 กลยุทธ์การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์

2.1.1 พัฒนาโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และสินค้าชุมชนงานวิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าและบริการชุมชน

2.1.2 พัฒนาความต่อเนื่องของงานวิจัยและการพัฒนา เพื่อยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการ รวมทั้งพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นของธุรกิจชุมชน

2.2 กลยุทธ์การเสริมสร้างศักยภาพวิสาหกิจชุมชนให้เกิดการพัฒนาพร้อมกันทั้งระบบ และส่งเสริมให้เกิดผลถึงระดับจังหวัด ท้องถิ่น และชุมชน โดยเร็ว

2.2.1 สร้างฐานะ ความเข้มแข็งทางธุรกิจ และสร้างเครือข่าย รวมทั้งการเชื่อมโยงธุรกิจชุมชนกับธุรกิจท่องเที่ยว เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนเติบโตอย่างต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการเข้าถึงบริการของรัฐ ได้ง่ายขึ้น ในลักษณะของสหกรณ์เครือข่ายชุมชน ฯลฯ การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนา และส่งเสริมการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน

2.2.2 เพิ่มความรู้และทักษะผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้มีความรู้ความสามารถด้านการผลิต การจัดการ และการตลาดสมัยใหม่

มาตรการในการสนับสนุนทางการเงิน

ในเรื่องนี้เป็นการกล่าวถึงการสนับสนุนทางภาครัฐในการส่งเสริมให้เกิดการปล่อยสินเชื่อ SMEs ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจต่าง ๆ และบทบาทของตลาดการเงินที่มีต่อ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยจะกล่าวถึงความสำคัญของการเงินต่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความต้องการเงินทุนของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และข้อจำกัดของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการที่จะเข้าถึงแหล่งเงินทุน แหล่งสินเชื่อจากหน่วยงานและสถาบันการเงินทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหน่วยงานที่ให้การค้ำประกันสินเชื่อ และให้คำปรึกษาทางการเงินแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในด้านต่าง ๆ รวมถึงตลาดทุนและกองทุนร่วมทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

หน่วยงานและสถาบันการเงินแต่ละแห่งมีบทบาทหน้าที่ ศักยภาพและความสามารถที่จะให้การสนับสนุนแก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในด้านการเงินแตกต่างกัน ซึ่งอาจแบ่งการให้ความช่วยเหลือออกเป็น 3 ด้านหลัก ๆ คือ

1. ด้านการให้สินเชื่อ
2. ด้านการค้ำประกันสินเชื่อ
3. ด้านการให้คำปรึกษาทางการเงิน

ทั้งนี้ เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีเงินทุนในการดำเนินงาน นโยบาย มาตรการ
อำนาจหน้าที่ ตลอดจนเป้าหมายในการให้การสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อมที่แตกต่างกันไป โดยหน่วยงานและสถาบันการเงินหลักที่ให้การสนับสนุน
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แสดงดังตาราง 18

ตาราง 18

หน่วยงานและสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด
ย่อมด้านการเงิน

ลักษณะการให้ความช่วยเหลือ	หน่วยงานสนับสนุน
1. ด้านเงินทุนและเสริมสภาพ คล่อง	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ▪ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ▪ ธนาคารออมสิน ▪ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ▪ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ▪ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)
2. ด้านการค้าประกันสินเชื่อ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ธนาคารพาณิชย์ (ธพ.)
3. ด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) ▪ ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม และประชาชน (สงป.)

ที่มา: จาก “บทบาทและความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจไทย,” โดย สำนักงาน
ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2545, ค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2547, จาก

<http://www.sme.go.th>

รายละเอียดของแนวนโยบาย มาตรการ เป้าหมาย และผลการดำเนินการให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

1. ด้านการให้สินเชื่อ

สถาบันการเงินหลักที่ให้ความร่วมมือด้านสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่สำคัญแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (6 แห่ง) และธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

1.1 สถาบันการเงินเฉพาะกิจ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความช่วยเหลือด้านสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านสถาบันเฉพาะกิจ 6 แห่ง ได้แก่

1.1.1 บรรษัทเงินทุนหลักทรัพย์ขนาดย่อม (บอย.) ซึ่งขณะนี้คือธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

1.1.2 บรรษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (IFCT)

1.1.3 ธนาคารออมสิน

1.1.4 ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)

1.1.5 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

1.1.6 ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542

การตั้งเป้าหมายการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ 6 แห่ง โดยรวม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - พ.ศ. 2546 มีแนวโน้มที่สูงขึ้นมาโดยตลอด และในปี พ.ศ. 2542 ผลการดำเนินงานโดยรวมแล้วเกินกว่าเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ คือ มีการปล่อยสินเชื่อคิดเป็นร้อยละ 103.1 ของเป้าหมายที่วางไว้ ส่วนในปี พ.ศ. 2543 มีการให้สินเชื่อโดยรวมเพียงร้อยละ 71.4 ของเป้าหมาย สำหรับในปี พ.ศ. 2544 ได้มีการอนุมัติสินเชื่อแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นจำนวนเงิน 41,218 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.6 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ 50,500 ล้านบาท ส่วนในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการอนุมัติสินเชื่อรวมเป็นจำนวนเงิน 52,982 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 74.6 ของเป้าหมายที่ตั้งไว้ 71,000 ล้านบาท ดังตาราง 19

ตาราง 19

เป้าหมายและผลการดำเนินการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ปี พ.ศ. 2543 - พ.ศ. 2546

หน่วย: ล้านบาท

สถาบันการเงิน	2543			2544			2545			2546
	เป้า หมาย	ทำได้จริง	%	เป้า หมาย	ทำได้จริง	%	เป้า หมาย	ทำได้จริง	%	เป้า หมาย
1. การให้สินเชื่อ										
(1) ธพว.	6,000	1,636	27.3	7,500	6,443	85.9	24,000	15,410	64.2	30,000
(2) IFCT	15,000	13,327	88.8	15,000	15,040	100.3	15,000	15,079	100.5	15,000
(3) ธ.ออมสิน	1,300	1,296	99.7	2,000	2,276	113.8	2,000	2,145	107.3	5,000
(4) ธสน.	7,000	5,029	71.8	7,000	5,557	79.4	7,000	7,283	104.0	5,000
(5) ธ.ภ.ส.	4,000	4,533	113.3	6,000	5,695	94.9	10,000	8,935	89.4	11,000
(6) ธปท.	13,000	7,230	55.6	13,000	6,207	47.7	13,000	4,130	31.8	13,000
รวมการให้สินเชื่อ	46,300	33,051	71.4	50,500	41,218	81.6	71,000	52,982	74.6	79,000
2. การค้าประกัน	4,000	826	20.7	1,600	2,506	156.6	2,500	4,117	164.74	5,000
สินเชื่อของ บสย.										
รวมทั้งสิ้น	50,300	33,877	67.3	52,100	3,724	83.9	73,500	57,099	77.7	84,000

ที่มา: จาก “บทบาทและความสำคัญของ SMEs ต่อระบบเศรษฐกิจไทย,” โดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2545, ค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2547, จาก <http://www.sme.go.th>

1.2 ธนาคารพาณิชย์

นอกเหนือจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจแล้ว ธนาคารพาณิชย์ถือเป็นแหล่งให้การสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านสินเชื่อที่สำคัญ เป็นแหล่งเงินทุนที่มีทุนการดำเนินงานที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งธนาคารที่สามารถระดมเงินทุนผ่านตลาดทุน (หรือตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) อาทิ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

2. ด้านการกำกับประกันสินเชื่อ

บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม มีเงินทุนจดทะเบียนเริ่มต้น 400 ล้านบาท และต่อมาในปี พ.ศ. 2543 กระทรวงการคลังได้เพิ่มทุนให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม เพิ่มเติมอีกจำนวน 4,000 ล้านบาท ทำให้ในปัจจุบันบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลังและมีทุนจดทะเบียนรวมทั้งสิ้น 4,400 ล้านบาท

บสย. ถือเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจแห่งหนึ่ง ทำหน้าที่กำกับประกันสินเชื่อแก่ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในวงเงินที่ขาดหลักประกัน เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถได้รับเงินกู้จากสถาบันการเงินที่ขาดหลักประกัน เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถได้รับเงินกู้จากสถาบันการเงินที่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยื่นขอสินเชื่อ ซึ่งในปัจจุบันบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมได้มีการปรับปรุงระบบการกำกับประกันสินเชื่อเนื่องจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจได้ส่งผลให้สถาบันการเงินระมัดระวังการปล่อยสินเชื่อให้ผู้ประกอบการที่มีความเสี่ยง ทำให้สถาบันการเงินมักเลือกลูกค้าที่มีปัญหาให้บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมกำกับ (ปัญหา adverse selection) ซึ่งถ้าบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมรับกำกับตามระบบดังกล่าว บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจะต้องแบกรับความเสียหายมาก เนื่องจากไม่มีสิทธิเรียกร้องในหลักประกัน ทำให้การพิจารณาอนุมัติการกำกับต้องใช้เวลาานาน และส่งผลให้การกำกับสินเชื่อมีการขยายตัวน้อย ดังนั้นปัจจุบันบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมจึงปรับการให้กำกับประกันสินเชื่อในลักษณะรับความเสี่ยงร่วมกัน (risk participation) ระหว่างสถาบันการเงินและบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

3. ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ

ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม และประชาชน (สงป.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี 10 สิงหาคม พ.ศ. 2542 เป็นหน่วยงานพิเศษมีระยะเวลาสิ้นสุด ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2544 แต่ต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2543 ขยายเวลาการดำเนินงานออกไปอีก 2 ปี

ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและประชาชนเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้คำแนะนำและประสานงานระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ประกอบการขนาดกลางขนาดย่อมและประชาชน แนะนำการปรับโครงสร้างหนี้ แหล่งเงินทุนเพื่อการขยายกิจการและลงทุนใหม่ การบริหารจัดการด้านการเงิน การตลาด การเขียนแผนธุรกิจขอเงินกู้

ปัญหาส่วนใหญ่ที่มีผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นปัญหาเรื่องแหล่งเงินทุน ซึ่งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและประชาชนได้ให้คำปรึกษาไปทั้งสิ้น 12,516 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 36.52 ของปัญหาทั้งหมด 34,268 เรื่อง

ศูนย์ให้คำปรึกษาทางการเงินสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อมและประชาชนได้การให้ความช่วยเหลือแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แก่ผู้ประกอบการค้าปลีก/ค้าส่งเป็นจำนวนปัญหามากที่สุด คือรวมทั้งสิ้น 2,204 ปัญหา ขณะที่เมื่อคิดเป็นวงเงินแล้วพบว่า ภาคการผลิตเป็นภาคที่มีวงเงินให้คำปรึกษาสูงที่สุด

อย่างไรก็ตาม จากการที่รัฐบาลปัจจุบันดำเนินนโยบายหลายด้านในลักษณะที่ทำให้ตลาดเงินในชนบทเปิดกว้างดังกล่าวยังไม่เคยมีมาก่อน เพื่อมุ่งเน้นให้การพัฒนาชนบทเป็นกลไกอย่างหนึ่งในการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของประเทศตามนโยบาย Dual-Track Economy โดยมีโครงการสำคัญ ๆ เช่น

- 3.1 ธนาคารประชาชน
- 3.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 3.3 วิสาหกิจ (หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 3.4 โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อย 3 ปี
- 3.5 การฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรหลังพักชำระหนี้

การที่รัฐบาลได้กำหนดทิศทางไว้อย่างชัดเจนในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถพัฒนาวิสาหกิจของตนเอง โดยอาศัยทรัพยากรของชุมชนทั้งใน ส่วนทางกายภาพและทุนทางสังคม โดยเฉพาะองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ผสมผสานกับคุณค่าและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ช่วยทำให้ชุมชนสามารถฉีกกำลังใช้ทุนเหล่านี้มาช่วยพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรและทุนที่มีอยู่อย่างหลากหลายให้เกิดระบบเศรษฐกิจในฐานรากหญ้าที่เข้มแข็ง สร้างความเชื่อมั่นให้กับ

วิสาหกิจชุมชน ซึ่งในที่สุดก็จะฟื้นฟูสภาพการใช้ทรัพยากรและการผลิต การค้า และบริการ ในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพอีกครั้งหนึ่ง เป็นการเสริมสร้างรายได้และความมั่นคงให้กับครอบครัวและชุมชน ตลอดจนเป็นฐานรากที่จะยกระดับวิสาหกิจในระดับชุมชนให้แพร่กระจายขยายตัวจนเป็นส่วนสนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตได้อย่างยั่งยืน

ในปัจจุบันยังมีกลุ่มและโครงการต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งเงินทุนในระบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน โดยกลุ่ม/สหกรณ์/โครงการ/กองทุนต่าง ๆ เหล่านี้ได้จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น

- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตร ซึ่งตั้ง โดยได้รับการส่งเสริมและแนะนำจากกรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้ประชาชนรู้จักประหยัด อุดออมแล้วนำมาสะสมรวมกันเป็นกองทุน และนำเงินมาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในด้านการประกอบอาชีพหรือเป็นค่าใช้จ่ายยามจำเป็น

- โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข. กจ.) เป็นโครงการที่สร้างโอกาสให้ครัวเรือนยากจน มีเงินทุนประกอบอาชีพให้เกิดรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน โดยมอบอำนาจให้คณะกรรมการกองทุน โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน ประจำหมู่บ้านเป็นองค์กรรับผิดชอบบริหาร จัดการเงินทุนของหมู่บ้าน และมีเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนเป็นผู้เสริมสร้างสนับสนุนและช่วยเหลือการดำเนินงาน เป็นการสนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้านให้แก่ครัวเรือนเป้าหมายยื่นไปประกอบอาชีพ

- กองทุนลงทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (กลส.) เป็นกองทุนของรัฐบาลที่ได้กู้เงินจากธนาคาร โลกเพื่อจัดตั้งกองทุนขึ้น โดยมีธนาคารออมสินเป็นผู้บริหารจัดการ เป็นลักษณะเงินให้เปล่า จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสนับสนุนชุมชนและท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองร่วมกัน โดยจะให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มคนยากจน กลุ่มสตรีและผู้ด้อยโอกาสในสังคม เป็นต้น

โครงการที่สนับสนุนตลาดเงินในชุมชนที่สำคัญ

1. โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามแนวนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่จะสนับสนุนชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถพัฒนาเป็นชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป สอดรับกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 โดยรัฐบาลได้จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริม อันจะนำมาซึ่งรายได้ของประชาชนและวิสาหกิจขนาดเล็กในชุมชน
2. โครงการจัดตั้งธนาคารประชาชน เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นตามแนวนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งเน้นให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างเท่าเทียมกัน ส่งเสริมประชาชนผู้ด้อยโอกาสสามารถเข้าสู่ระบบการเงินที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนส่งเสริมผู้ประกอบการขนาดย่อมให้มีเงินทุนเพื่อการประกอบกิจการ โดยธนาคารออมสินเป็นธนาคารที่รับสนองนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวในการจัดตั้งโครงการธนาคารประชาชนที่รับสนองนโยบายของรัฐบาลดังกล่าวในการจัดตั้งโครงการธนาคารประชาชนขึ้น ซึ่งมีบริการอยู่ในทุกสาขาของธนาคารทั่วประเทศ 584 สาขา
3. โครงการจัดตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs Bank) รัฐบาลมีโครงการที่จะให้บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ขยายการสนับสนุนแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มากขึ้น ตลอดจนการปรับสถานะบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) ให้เป็น “ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย” ทั้งนี้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังนับเป็นหน่วยงานร่วมสำคัญในการยกร่างพระราชบัญญัติธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยขึ้น ซึ่งในร่างพระราชบัญญัตินี้จะให้ยุบเลิกบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) โดยให้โอนบรรดากิจการ สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน กำไร สะสม เงินสำรอง สิทธิและความรับผิดชอบของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม (บอย.) รวมทั้งพนักงาน ลูกจ้าง ไปเป็นของธนาคารที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่เพื่อให้สามารถบริการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้อย่างครบวงจร สามารถให้บริการทางการเงินได้ใกล้เคียงกับธนาคารพาณิชย์ ทั้งการให้สินเชื่ออื่นนอกเหนือจากการกู้ยืมโดยตรง เช่น การทำแฟคตอริ่งและลิสซิ่ง การทำธุรกิจเงินตราต่างประเทศ เพื่อให้บริการแก่วิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม ที่มีธุรกิจด้านการส่งออกและการค้ากับต่างประเทศ การค้า
ประกัน การร่วมลงทุน การให้คำปรึกษาแนะนำ หรือให้บริการที่จำเป็นอื่นเพื่อให้ความ
ช่วยเหลือและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้น
ตลอดจนการให้บริการด้านการรับฝากเงินจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ
ขนาดย่อม ซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคารเพื่อประโยชน์ในการให้บริการและติดตามความ
เคลื่อนไหวของลูกค้า โดยสามารถรับเงินฝากเงินทางบัญชีกระแสรายวันได้ รวมทั้งมี
การบริหารจัดการควบคู่ไปด้วยกัน อันจะเป็นการพัฒนาช่วยเหลือและส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความอ่อนแอแต่มีศักยภาพที่มีอยู่จำนวนมากช่วยให้
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่รอด เข้มแข็ง และสามารถช่วยเหลือตนเองได้